# Esta Toleo la 5 Mpango wa Mwezeshaji

Usiku Bila Usingizi | Alhamisi, Novemba 5, 2026 | 7:00-8:30 jioni

Unaposoma Esta 5:2-6:14, kiache kikundi kihisi mshangao wa chumba cha mfalme, kisha kione asubuhi hiyo hiyo kupitia macho ya Rina. Uliza msomaji anawezaje kutambua utunzaji wa Mungu wakati familia iliyo chini ya tishio bado inasubiri.

## Ongoza kikao

| Muda | Usomaji na uwezeshaji |
|---|---|
| 7:00–7:18 | Kwa kuzunguka chumba. Shiriki furaha, changamoto, mshangao, au ombi la sala. Unaweza kupita bila kujibu. |
| 7:18–7:26 | Kumbuka Toleo la 4 liliishia wapi. Chagua mtu wa kumfuata. Soma ndani ya jalada la mbele, Esta 5:2-6:5. |
| 7:26–7:33 | Fungua karatasi ya mshiriki ukurasa wa 5. Tafuta herufi nne za Kiebrania ambazo Dkt Creasy aliona katika mwaliko wa Esta (5:4). |
| 7:33–7:54 | Soma kurasa za hadithi 1-11 kwa mpangilio. Tulia kwenye picha ya katikati. Mfalme anataka nini, na Hamani amekuja kuomba nini? |
| 7:54–7:58 | Soma jalada la nyuma, Esta 6:6-14. Sikiliza jina analotarajia Hamani na jina analolitaja mfalme. |
| 7:58–8:17 | Soma kurasa za hadithi 12-21. Sikiliza tangazo uwanjani, kisha msikilize mtoto kwenye karakana. |
| 8:17–8:30 | Fungua karatasi ya mshiriki ukurasa wa 6. Jadili swali moja, chagua hatua ya wiki, na ombeni pamoja. |

### Kabla watu hawajafika

Weka kitabu cha Toleo la 5 v5.8, karatasi ya mshiriki, na kalamu kwenye kila kiti. Weka alama ndani ya jalada la mbele, picha ya katikati, jalada la nyuma, na ukurasa wa hadithi 17 katika nakala yako. Alika wasomaji wawili wa Maandiko na sauti nne kwa herufi za mwanzo. Tumia ukurasa wa nyakati na wahusika kama rejeo.

### Anzisha mazungumzo

“Ni nani aliyekusaidia kupita wiki hii kwa namna ambayo wengine huenda hawakuiona?” Karibisha pia furaha, changamoto, na maombi ya sala. Saa 7:18 warudishe wote mlangoni ambapo Toleo la 4 liliishia. Kusikilizana kukihitaji muda zaidi, soma kurasa 3-9 kwa pumziko moja na ulinde picha ya katikati, swali la Rina, na sala ya mwisho.

### Soma Esta mtandaoni

https://esther.gappjunction.com/sw

Changanua msimbo au tumia anwani hapo juu. Ingia na uchague Soma Esta kufungua matoleo ya kidijitali.

# Kutoka Fimbo ya Enzi hadi Picha ya Katikati

**7:18-7:26 ● Sonder na usomaji wa kwanza**

Fungua ukurasa wa hadithi 1. Kumbuka Toleo la 4 lilituacha wapi. Esta amehatarisha kuingia ua wa ndani, na watu wake bado wako chini ya amri. Kipe kikundi muda wa kuangalia juu ya bega la mfalme. “Kama huyo angekuwa dada yako mlangoni, ungetazama nini kwanza?” Wajitoleaji wawili wagawane usomaji wa ndani ya jalada la mbele, Esta 5:2-14 na 6:1-5. Sikiliza leo, kesho na usiku ule.

**7:26-7:33 ● Rudi kwenye mwaliko wa Esta**

Tumia zoezi la herufi nne katika ukurasa wa 4 wa mwezeshaji. Kisha rudi kwenye hadithi ya picha. Fuata kila paneli kwa mpangilio na wape wasomaji wa polepole muda wa kumaliza kabla ya kuuliza swali.

**7:33-7:47 ● Kurasa za hadithi 1-9**

1-4 Tazama fimbo ya enzi ikinyoshwa ukurasa wa 1 na Esta akiigusa ukurasa wa 2. Mfuate hadi nafasi tatu zilizotayarishwa. Wakati wa divai, sikia akiwaalika wanaume hao wawili tena kesho. Amewaambia nini hasa kufikia hapa? Esta 5:4-8 inaacha wazi sababu zake za kusubiri.

5-7 Mfuate Hamani kutoka langoni hadi majigambo nyumbani, kisha hadi agizo la mti wa kuulia. Ni dharau ipi moja inayozidi kila kitu anachoorodhesha? Geukia Tirah anayebaki na Esta na Sarai anayemuuliza mwanamke asiyeweza kulala kuhusu dada yake. Uliza ni tendo gani la kujali katika ukurasa wa 7 ambalo hadithi ya picha inawaalika kuiga.

8-9 Wafuate wafanyakazi hadi mfalme asiyeweza kulala na kumbukumbu za Neriah. Alika anayekumbuka Toleo la 2 ataje tendo la nani liliandikwa kwenye kumbukumbu (2:21-23). 6:1 inatoa sababu gani ya kuomba kumbukumbu? Kilichomfanya mfalme ashindwe kulala mwanzoni kinaachwa wazi.

**7:47-7:54 ● Acheni kurasa za hadithi 10-11 wazi pamoja**

Soma picha nzima ya juu inayovuka mkunjo. Chini, soma paneli zote mbili za kushoto kwa mpangilio, kutoka thawabu iliyokosekana hadi swali la mfalme. Malizia chini kulia Hamani anapoomba kuonana naye. Uliza, “Kwa nini kila mwanaume anataka mlango huu ufunguliwe? Msomaji anajua nini ambacho hakuna kati yao anajua?” Wape wote sekunde thelathini kuangalia. Kisha mwombe mtu afuate mnyororo kutoka onyo la 2:21-23 hadi asubuhi hii. Kiungo kimoja kikikosekana kingeleta tofauti gani?

# Kutoka Swali la Mfalme hadi Mlangoni

**7:54-7:58 ● Someni jalada la nyuma pamoja**

Soma Esta 6:6-14 kwa sauti. Wape wasikilizaji mambo mawili ya kushika. Msimulizi anaturuhusu kusikia mawazo ya nani? Mordekai anaenda wapi maandamano yanapoisha? Rudi ukurasa wa hadithi 12.

**7:58-8:17 ● Kurasa za hadithi 12-21**

12-14 Soma swali la mfalme na jibu la Hamani. Wape watu wawili nafasi za Hamani na Kserkses. Mmoja aeleze kila heshima katika 6:7-9, kisha mwingine amtaje mpokeaji katika 6:10. Nani ameweka jina la kwanza akilini mwa Hamani? Dhana yake ya faragha inatoka moja kwa moja 6:6.

15-17 Angalia nani anashika joho, nani anachukua hatamu, na nani analazimika kusema. Baada ya maandamano, tulia kwa Rina na Ada. Kwa nini mtoto anaweza kufikiri kwa sababu inayoeleweka kuwa familia yake iko salama? Hadithi ya picha inawazia mazungumzo yao. Maandiko yanamrudisha Mordekai langoni (6:12), na amri ya 3:13 bado ipo. Majirani wangeweza kuwaambia nini kwa uaminifu jioni hiyo?

18-21 Tafuta chumba ambamo Hamani alijisifu awali. Ushauri umebadilikaje kutoka 5:14 hadi 6:13? Sikia hodi. Katika mlango wa mwisho ulio kimya, tafuta muhuri mkononi mwa Hamani na nafasi ya tatu iliyo tupu. Nani anajua kuhusu ombi linalokuja? Nani bado anasubiri kulisikia? Funga toleo kwenye kizingiti.

**8:17-8:30 ● Linganisheni, itikieni na kuomba**

8:17-8:23. Alika kikundi kichague swali moja kutoka ukurasa wa 6 wa mshiriki. Katika picha ya katikati, linganisha thawabu iliyokosekana na picha ya Neriah akisoma. Kwa Hamani, sikiliza tamaa yake ya kuonekana kuwa kipenzi cha mfalme. Kwa Rina, mwombe mtu aseme naye kama ndugu na atoe jambo moja analoweza kufanya usiku huo. Majibu yanayowezekana kwa yote matatu yako ukurasa wa 6 wa mwezeshaji.

8:23-8:25. Wape wote muda wa kuandika hatua moja ya wiki hii katika ukurasa wa 6 wa mshiriki. Alika jina au hatua ya vitendo kutoka kwa anayependa kushiriki. Saa 8:25 rudieni mahitaji yaliyoshirikiwa saa 7:00 na ombeni pamoja.

“Mungu, asante kwa watu ambao tumepuuza kazi zao. Tusaidie kutaja mchango wao, kubaki kando ya wanaosubiri, na kusema kweli kuhusu tunachoweza kutoa. Amina.”

# Herufi Nne katika Mwaliko wa Esta

**Gundua herufi nne • Dakika 4, kisha jadili kwa 3**

Mwombe msomaji asome Esta 5:3-4. Kisha sema, “Mfalme anatoa nusu ya ufalme wake. Esta anaomba wanaume wawili waje chakulani leo. Dkt Bill Creasy aliwahi kuwaonyesha wanafunzi mstari aliounakili kutoka Biblia yake ya Kiebrania. Fungua ukurasa wa 5 wa karatasi yako tuone alichoona.”

Onyesha ukurasa wa 5 wa mshiriki. Elekeza kwenye ANZA HAPA upande wa kulia kabisa. Sema, “Hii ni yavo, ‘na … aje.’ Herufi yake ya kwanza iko kulia. Izungushie, kisha songa kushoto hadi neno linalofuata.” Alika sauti nne kutoa herufi moja kila mmoja. Anayetaka kuandika anaweza kulinganisha visanduku 1-4 na mistari 1-4 na kusoma safu ya mwisho kwenda chini. Linganisha majibu kabla ya kuendelea.

| Kwa mpangilio wa maneno ya Kiebrania | Maana | Konsonanti ya kwanza |
|---|---|---|
| 1 yavo | na … aje | Y • yod |
| 2 ha-melekh | mfalme | H • he |
| 3 ve-Haman | na Hamani | W • waw (pia huitwa vav) |
| 4 ha-yom | leo | H • he |

“Kwa pamoja zinatoa Y-H-W-H, konsonanti nne za Kiebrania za jina ambalo mara nyingi huchapishwa LORD, yaani BWANA, katika Biblia za Kiingereza. Sauti ya v katika ve-Haman inawakilisha konsonanti inayoandikwa W kimapokeo. ‘Leo’ inatoa H ya mwisho.”

### Creasy anasikia nini katika maneno hayo?

“Esta ya Kiebrania haimtaji Mungu moja kwa moja. Creasy anaona uwepo wa Mungu Esta anapohatarisha kuzungumza na hadithi kuanza kugeuka. Wito unapomfikia Hamani, anaweza kufikiri mwaliko una maana gani? Maneno hayo yangesikikaje kwa mtu ambaye familia yake iko chini ya amri?” Wape washiriki muda wa kujibu kutoka ndani ya tukio.

Wasomaji Wayahudi walikuwa wakizitambua herufi hizi za mwanzo kufikia karne ya kumi na tatu. Wasomaji hukubaliana kuhusu herufi nne na kutofautiana kuhusu kusudi la mwandishi. Matthias Hopf na Helge Bezold wanaona pia kuwa sarufi ya kawaida ya Kiebrania inaweza kueleza mpangilio wa maneno. Baadhi ya Biblia zina nyongeza za Kigiriki zenye sala za wazi. Zoezi hili linatumia Esta ya Kiebrania.

### Mtu akiuliza kuhusu maneno ya Hamani

Mapokeo yanayohusiana husoma 5:13, ambamo Hamani anasema heshima zake hazina maana kwake. Maneno manne ya Kiebrania yanayofuatana yanaishia H-W-H-Y. Soma konsonanti hizo za mwisho kutoka neno la mwisho kurudi la kwanza, nazo zinatoa Y-H-W-H. Tenganisha hili na mfano wa 5:4 ambao Creasy alionyesha.

### Lirudishe kwenye wiki hii

“Fikiria mtu ambaye tendo lake la kimya lilikufungulia mlango. Alifanya nini hasa? Unapotazama nyuma, ulihisi utunzaji wa Mungu hapo?” Mruhusu mtu asimulie hata kama bado anajiuliza maana yake. Alika kikundi kimshukuru mtu mmoja wa aina hiyo kwa jina wiki hii.

# Maswali Yanayostahili Kuachwa Wazi

### Kwa nini amwalike Hamani mara mbili?

Katika 5:4-8 Esta anaalika mfalme na Hamani leo, kisha kuahidi jibu kesho. Tayari amehatarisha maisha ili kupata nafasi ya kuonana naye (4:11, 16). Muda unaweza kuwa mkakati, lakini Maandiko yanaacha hesabu yake binafsi wazi. Uliza kuchelewa kwa usiku mmoja kuna maana gani kwa familia ya Kiyahudi iliyo chini ya agizo.

### Kwa nini mfalme anafungua kumbukumbu usiku huo?

Katika Esta 6:1 mfalme anaomba kumbukumbu kwa sababu hawezi kulala. Kisha kuna usomaji, ugunduzi kuwa huduma ya Mordekai haijapewa thawabu, na kufika kwa Hamani. Soma 2:21-23 kuhusu taarifa ya awali. Wasomaji Wakristo mara nyingi huona uangalizi wa Mungu katika muda huo. Msimulizi anatuacha tusikie mfuatano na tutoe hitimisho letu.

### Kuna muda gani kati ya njama na heshima ya hadhara?

Fundisha “takribani miaka minne katika hadithi yetu ya picha.” Toleo la 2 linaweka njama siku chache baada ya karamu ya kutawazwa. Katika Esta 2:16, tukio lenye tarehe ni Esta kupelekwa kwa mfalme katika Tebethi, mwezi wa kumi wa mwaka wa saba. Tarehe katika 3:7 ni Nisani, mwezi wa kwanza wa mwaka wa kumi na miwili. Hiyo ni takribani miaka minne na miezi mitatu kati ya alama zenye tarehe. Maandiko hayaweki tarehe halisi ya onyo wala maandamano. Katika 2:22 Esta anamtaja aliyempa habari, katika 2:23 tendo linaandikwa, na katika 6:10-11 Mordekai anapokea heshima ya hadhara.

### Je, kuhifadhi kumbukumbu hizo ilikuwa desturi ya Uajemi?

Mabamba ya Persepolis chini ya Dario I yanarekodi mgao na mizigo iliyowasilishwa. Akiandika kuhusu Salamis mwaka 480 KK, mwanahistoria Mgiriki Herodotus anasema Msamosi aliyeitwa Phylacos alipata ardhi na kuandikwa kuwa mfadhili wa mfalme. Mashahidi hawa tofauti wanaangazia utawala wa Uajemi na thawabu kwa huduma. Simulizi la Mordekai kusomwa Susa linatoka Esta.

### Kwa nini Biblia yangu inasema mti wa kunyongea ilhali hadithi ya picha inasema mti wa kuchomea?

Esta 5:14 inaeleza jengo la mbao lenye urefu wa dhiraa hamsini, takribani futi sabini na tano kwa dhiraa ya inchi kumi na nane. NLT katika kitabu inaonyesha mti uliochongwa ncha. Tafsiri nyingine hutumia mti wa kunyongea au nguzo. Urefu wake unaoonekana sana unaonyesha jinsi Hamani anavyotaka mtu huyu aaibishwe hadharani. Mstari unaacha maelezo ya ujenzi wazi.

### Je, maandamano yameifanya familia kuwa salama?

Mtu mmoja amepokea heshima ya hadhara (6:11). Agizo linalotishia watu wake bado lipo. Ukurasa wa hadithi 17 unaitoa tofauti hiyo kwa sauti kupitia mazungumzo ya familia yaliyowaziwa. Uliza, “Kama ungekuwa jirani baada ya maandamano, ungeweza kuipa familia nini kufikia asubuhi?” Sikiliza matendo ya mshikamano ambayo mtu angeweza kufanya kweli.

### Maelezo ya maandalizi

Faili la kuchapisha ESTHER_Issue_05_v5_8_PRINT.pdf lina maandishi ya NLT ya Esta 5:2-6:5 ndani ya jalada la mbele na 6:6-14 nyuma. Katika Book of Esther – Bill Creasy Transcript iliyotolewa, tafuta muhtasari wa mwisho baada ya alama ya takribani 60:00 na utafute “I Xeroxed”. Mfano maalumu wa Creasy ni 5:4.

Maandishi ya Kiebrania ya Esta 5:4 • Hopf na Bezold, §3.3 (2024)

Mabamba ya Ngome ya Persepolis • Herodotus, Histories 8.85

Laurence Turner kuhusu mifumo miwili, uk. 185

# Tunachoweza Kujifunza Leo

Maelezo ya mwezeshaji kwa ukurasa wa 6 wa mshiriki | Chagua swali moja kwa kikundi kizima

Picha ya katikati inawapa wasomaji sababu mbili za kufungua mlango mmoja. Kserkses anataka kumheshimu Mordekai. Hamani anataka ruhusa ya kumuua. Kukisihi kikundi kisome mazungumzo hayo kwa sauti kutasaidia zaidi kuliko kueleza kinaya mapema.

## Dkt Creasy na wasomi wengine

**Pamoja na karatasi ya Kiebrania (5:4).** Creasy anatulia kwenye mwaliko. Mwombe mmoja aonyeshe herufi nne za mwanzo na mwingine aseme kwa nini Creasy anasikia uwepo wa Mungu hapa. Asiye na uhakika kama mwandishi alikusudia akrostiki bado anaweza kujadili ujasiri wa Esta katika kuchagua wageni wake.

**Katika karamu ya kwanza (5:4-8).** Rabbi Nehemiah, katika Talmud ya Babeli, anawazia jamii inayoshawishiwa kuiacha hatima yake yote kwa mwanamke aliye ndani ya ikulu. Anapendekeza kuwa kumwalika Hamani kuliwafanya waendelee kuomba rehema. Uliza kumsaidia Esta kwa uaminifu kungekuwaje kutoka nje ya chumba. Karibisha usomaji mwingine wa sababu zake.

**Kwenye picha ya katikati (6:1-11).** David Firth anawaomba wasomaji watambue jinsi matukio yalivyopangwa kwa wakati sawasawa. Hamani anapofika, mfalme amesikia taarifa na tayari anataka kumtuza Mordekai. Kipe kikundi sekunde chache kiwazie nini kingebadilika kama Hamani angesema kwanza. Firth anaona hapa nafasi ya kuamini uangalizi wa Mungu.

Rabbi Nehemiah • Megillah 15b:14 • David Firth • Esta 6:1-11

## Kwa mazungumzo yetu

Kiache kikundi kijibu kwanza. Tumia mojawapo ya majibu haya yanayowezekana mtu akiuliza wewe ungejibuje.

**Kwenye picha ya katikati, chagua jambo moja kutoka Esta 6:1-5 na moja aliloongeza msanii. Ni jambo gani lililoathiri zaidi uelewa wako wa usiku huo?**

“Kumbukumbu inamtaja Mordekai, lakini mfalme anagundua hajapata thawabu (6:2-3). Hadithi ya picha inampa msomaji jina, Neriah, na kunionyesha akiinua macho kutoka kumbukumbuni. Kinachobaki nami ni jibu lake kwa mfalme. Mtu aliokoa maisha ya mfalme, jina lake lilikuwapo kusomwa, na hakuna aliyemshukuru.”

**Hamani anabuni heshima ambayo angependa kuipokea. Jibu lake linaonyesha nini ambacho huenda asingesema kamwe kuhusu nafsi yake (6:6-9)?**

“Nafikiri Hamani anataka mji mzima ujue kuwa ni kipenzi cha mfalme. Mfalme anapotaja kumheshimu mtu tu, Hamani anadhani anamaanisha yeye (6:6). Anaomba joho na farasi wa mfalme mwenyewe, kisha kuwazia mkuu mwenye cheo akitembea mbele yake akitangaza heshima (6:7-9). Watazamaji ni sehemu ya anachotaka.”

**Wazia Rina ni mpwa wako. Baada ya maandamano (ukurasa wa hadithi 17), unaweza kumwambia nini kwa uaminifu, na unaweza kuifanyia familia yake nini usiku huu?**

“Rina, umeona jambo jema leo. Mfalme amemheshimu Mordekai kwa kuokoa maisha yake. Agizo dhidi ya watu wetu bado lipo, kwa hiyo siwezi kuahidi tuko salama. Ninaweza kukaa nawe usiku huu.” Kisha ningewauliza Ada na Joel kama ingewasaidia nilete chakula cha jioni au nikae na Rina na Lev wanapozungumza. Familia ya Rina ndiyo njia ya hadithi ya picha ya kuuliza heshima ya mtu mmoja ilimaanisha nini kwa jamii nzima.

### Hatua moja wiki hii

Wape wote dakika moja ya kimya kuandika jina na hatua. Alika sauti moja au mbili, kisha tumia sala ya ukurasa wa 3 wa mwezeshaji na mahitaji yaliyoshirikiwa mwanzoni.